2de. JAARGANG. CURACAO DEN 21n. MAART 1885. N° 64.

AMIGOE DI CURAÇAO.

WEEKBLAD VOOR DE CURACAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt eiken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50, voor eiken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
OP CURAÇAO,
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.

De agentuur
ten huize van de Heeren
JAN ELLIS, *Curaçao.* — Otrabanda.
JUAN CAPRILES, *Aruba.* — Playa.
JOSÉ A. ROSA HERRERA, *Bonaire,* — Playa.

E Corant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan fo'i Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un anuncio di 1 té 7 regel, fl 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

SCHEEPSTIJDINGEN.
aankomst alhier:

23 Maart *Glenfyne* van New-York.
23 „ *Maracaibo* .. Maracaibo.
28 „ *Harrison* .. Liverpool.
1 April *Maracaibo* .. Maracaibo.

CALENDARIO.
Maart.

22. DOMINGO di *Pasion.*
23. LUNA. Sta. Teodosia v. i m.
24. MARTES. S. Simeon m.
25. RAZON. *Annunciacion di N. Sra.*
26. HUEBES. S. Ludgero ob.
27. BIERNES. S. Ruperto ob. S. Dimas c. *abst*
28. SABRA. S. Sixto Papa. *abst.*

STAND DER MAAN.
E.K. 23 Maart 12 ure 47 m. P. M.

Opkomst der Zon:
25 Maart 5 ure 56 m.
Ondergang der Zon:
25 Maart. 6 ure. 4 m.

SCHEEPSTIJDINGEN.
vertrek van hier:

25 Maart *Maracaibo* naar Maracaibo.
25 „ *Valencia* „ New-York.
30 „ *Duitsche st.* „ Hamburg.
3 April *Glenfyne* .. New-York.

DE CURAÇAOSCHE COURANT
VERSUS
DEN „AMIGOE DI CURACAO".

De *C. C.* heeft verleden week nogmaals eene lans gebroken met den „Amigoe di Curaçao". Die strijd betrof niet minder dan drie punten van groot aanbelang.

1° De verhouding van de *C. C.* tot den „Amigoe di Curaçao".

2°. Eene wederlegging van een oude en nieuwe grief, door den *A. d. C.* tegen de „Curaçaosche Courant" openbaar gemaakt.

3°. Het bekende geschil tusschen de *C. C.* en ons, betreffende de Encycliek van Z. H. Paus Leo XIII over de Vrijmetselarij.

Zijn wij overtuigd, dat de lezer ons gaarne volgen zal bij de behandeling der twee laatst genoemde punten, niet zoo zeker zijn wij, dat hem die telkens herhaalde particuliere strijd tusschen de *C. C.* en ons tot bizondere ingenomenheid zal stemmen. Toch is ons de Redactie van de *C. C.* wederom met zulk een onaangename kibbelarij aan boord gekomen, en heeft zij ons ten plicht gemaakt er niet geheel en al het zwijgen toe te doen.

I.

Chineesche polemiek.

Weet gij, waarde lezer! wat wij onder deze uitdrukking *Chineesche polemiek* verstaan?—„Een polemiek, die iets vreemds en wonderlijks heeft, iets vernuftigs en dat tegelijk de lachspieren in beweging brengt", zult gij antwoorden; en, inderdaad, dat antwoord behaalt den prijs. Evenwel hebben wij nog eene andere oplossing, die de voorgaande niet opheft noch onwaar maakt, maar veeleer toelichten, bevestigen, en als in beeld brengen gaat.

Dezer dagen lazen wij van de Chineesche Regeering, dat zij den kinderen van het Hemelsche Rijk de heuchelijke tijding medegedeeld heeft, dat de Franschen op het eiland Formosa in onderscheidene gevechten niet minder dan 10,000 soldaten verloren hadden, en dat zij ook in Tonking en wel ten getale van twee en een half millioen tot den laatsten man door het Chineesche leger in de pan gehakt zijn.— Men kan zich gemakkelijk voorstellen, hoe geheel China van zegekreten weergalmde!

Een zelfde overwinning, in onderscheidene veldslagen op den „Amigoe di Curaçao" in den jare 1884 behaald, kondigt de *C. C.* in haar artikel van 13 Maart jl. aan. Luisteren wij eens, van welke triomfen zij al niet weet op te halen.

Sedert wij, om redenen welke wij alstoen uiteenzetten en waarvan de gegrondheid helaas! maar al te spoedig is gebleken, verklaarden geen welkomstgroet voor den *Amigoe di Curaçao* over te hebben, is dat blad met zulk een wrevel tegen ons bezield, dat het behoefte schijnt te gevoelen om dien van tijd tot tijd te luchten, ten einde eene verstikking te voorkomen.

Eerst heette het, dat wij eene passage uit de Encycliek VERMINKT hadden opgenomen en het blad daarom zich verplicht zag dien pauselijken brief in diens geheel op te nemen, alhoewel het later de fout beging van te verklaren, dat door den Paus LAST WAS GEGEVEN, zooveel publiciteit mogelijk aan dien brief te geven, opdat deze zelfs in den boezem der huisgezinnen doordringe.

Later kwam het meermalen op hetzelfde onderwerp terug en beantwoordden wij een paar keeren zijne onverdiende aanvallen totdat wij bemerkten, dat het den *Amigoe* te doen was, ons *querelles d'Allemand* te zoeken, en wij besloten er niet verder acht op te slaan.

Doch onze lankmoedigheid misschien voor zwakheid houdende en daardoor in zijne vijandige houding aangewakkerd liet hij van zijne *laffe en ongegronde beschuldigingen* niet af.

Hiermede is het blad in zijn nummer van 28 Februari jl. wederom voor den dag gekomen en wel op eene wijze, die verraadt, dat de toorn van de reductie de overhand boven haar gezond verstand bekomen en dit in groote mate beneveld had. Eene andere verklaring kunnen wij niet vinden voor zijn *dolzinnig geschrijf* en de daarin voorkomende redeneeringen, *welke kant noch wal raken* en zeker met een medelijdend schouderophalen gelezen zijn geworden door allen, die onbevooroordeeld lezen en onbevangen kunnen oordeelen.

Even als de Amigoe niet te goeder trouw was toen hij een *voorwendsel* opgaf (dit is het eenigste Hollandsche woord, dat de *C. C.* in dit uittreksel met bijzondere letter schrijft (*Red. Amig.*) ten einde de Encycliek, die zooveel aanstoot heeft gegeven, te kunnen opnemen zonder te laten merken dat er last daartoe uit Rome was gekomen, is hij het ook niet nu..................

Hier volgt het tweede gedeelte van het stuk tegen ons gericht.

Wij hebben altijd eere gedaan aan de woorden, die de *C. C.* tot ons gesproken heeft, en hen niet geschroomd onder de oogen onzer lezers te brengen, zoo dikwijls wij met de Redactie van dat blad polemiek te voeren hadden: wij wilden zelfs den schijn vermijden, dat wij de bewijzen onzer tegenstanders in hun volle kracht zouden vreezen. Had ook de *C. C.* in haar artikel, dat ons nu als arme verslagenen en medelijdenswaardige invaliden aan het Curaçaosch Publiek bekend maakt,— had zij insgelijks onze methode en niet bij voorkeur de Chineesche gevolgd, dan zou datzelfde geëerde Publiek in onze woorden geheel iets anders en menigmaal juist het tegendeel kunnen gelezen hebben van hetgeen nu de *C. C.* zoo vrij is als een wapen tegen ons te gebruiken. Bij voorbeeld. Nooit heette het bij ons, dat de *C. C.* „een *verminkte* passage" heeft opgenomen; wel hebben onze lezers altijd over eene „uitgelichte", „overgenomen" of „aangehaalde" zinsnede van de Encycliek door ons hooren spreken.

Had de *C. C.* onze woorden *letterlijk* aangehaald, iedereen zou dan aanstonds ook opgemerkt hebben: 1°. dat door Paus Leo nimmer „*last was gegeven* om zooveel publiciteit mogelijk aan de Encycliek te geven"; 2°. dat wij niet „*op last van Rome*" den pauselijken brief in ons blad hebben overgenomen; en dat 3°. die „uitlichting" van de *C. C.* onmogelijk door ons als *voorwendsel* is kunnen gebezigd worden om aan dien last van Rome gevolg te geven. Tot bewijs!

De *Instructie*, door de Congregatie van Onderzoek der Geloofszaken aan alle Bisschoppen der wereld gericht, zegt letterlijk, gelijk de *Amigoe* ook te lezen gaf: „Het is de WENSCH van zijne Heiligheid dat de Encycliek met den meesten ijver worde verspreid," enz. Er is dus geen sprake van *bevel* of *last*, tenzij in de verbeelding der C. C.— Verder. Zelfs de *Instructie*, waarin de wensch van Paus Leo XIII ons bekend wordt gemaakt om de Encycliek zooveel mogelijk te publiceeren, kan op de Redactie van den Amigoe van geenen invloed geweest zijn, om de Encycliek in haar blad op te nemen. Immers, het authentieke stuk werd den 10n Mei 1884 te Rome afgekondigd: deed de reis naar Curaçao over 's Gravenhage door bemiddeling van Z. Ex. den pauselijken Nuntius, en, om welke reden dan ook, kwam eerst hier op Curaçao aan in de maand AUGUSTUS. Welnu: de Encycliek verscheen reeds in ons nummer van 16 JUNI! Ook de bladen en verdere geschriften, die vertalingen van de *Instructie* bevatten, kwamen ons niet vóór HALF-JULI ter hand. *Onmogelijk* is het derhalve, dat wij op lastgeving van Rome de Encycliek van Paus Leo XIII in ons blad hebben opgenomen; *onwaar*, dat wij zelven zulks later verklaard zouden hebben; *onedele* en echt *Chineesche* polemiek is derhalve de handelwijze der Curaçaosche Courant om met zoo weinig eergevoel de waarheid voor het publiek te verbergen, onze woorden willekeurig te veranderen, en zich aldus eene gemakkelijke overwinning toe te schrijven.

Na vragen wij: wanneer zal de *C. C.* toch paal en perk stellen aan hare zucht om den tegenstander gevoelens, inzichten en plannen toe te schrijven zonder de minst redelijke aanleiding daartoe te kunnen vinden? Straks hoorden wij, dat de *Amigoe* een voorwendsel gezocht had om de „aanstoot gevende" Encycliek te kunnen publiceeren; verder in haar artikel, ontdekt zij dat de *Amigoe* de 800 gulden, die als bezoldiging aan de *C. C.* voor *Gouvernements-drukwerk* worden

uitgekeerd, „vurig schijnt te verlangen;" daarna ziet de scherpzinnige Redactie der *C. C.* in den aanval (sic) van den *Amigoe* tegen haar „eene inleiding ter overbrenging bij ons van de schoolquaestie, waardoor de gemoederen in Neêrland zoozeer opgezweept worden", „om alzoo — en hier heeft de *C. C.* wederom een geheime bedoeling van den *Amigoe* weten te achterhalen! — om alzoo later een gelijken aanval tegen de openbare scholen te doen, en te eischen, dat het onderwijs voor Katholieken in Katholieke scholen door de Regeering worde bekostigd".

In zulk eene polemiek zoekt de *C. C.* hare kracht tegenover den *Amigoe!* Wij benijden haar de eer volstrekt niet, die zij met zulke zegepralen bij hare „onbevooroordeelde" en „onbevangen" lezers tracht te verwerven. Éene zaak troost ons ter wille van waarheid en recht: Curaçao namelijk ligt niet in China, en de Curaçaonaars zijn volgens de meening van den *Amigoe di Curaçao* volstrekt geen Chineezen.

II.

Een oude en nieuwe grief.

„Eenige maanden geleden hebben wij het noodig geacht de „Curaçaosche Courant" met een paar woorden aan het verstand te brengen, hoe verkeerd, onedel en onrechtvaardig zij handelde door gedurig alle soorten van hatelijkheden tegen den godsdienst der Katholieken, d. i. van minstens *vier vijfden* der bevolking onzer Curaçaosche eilanden, voor den dag te brengen. "— Ziedaar onze oude grief.

Deze woorden werden in den wind geslagen en door de C. C. beantwoord met het opnemen van zoogenaamde „Beschouwingen over de Encycliek", die maanden lang nevens de Gouvernementsakten in hare kolommen eene plaats mochten vinden.

Den 28n. Februari jl. teekenden wij nogmaals protest aan tegen zulk eene handelwijze van dat semi-officieele blad, en aan dat protest lagen de volgende redenen ten grondslag:

„Uit 's lands penningen, waartoe de Katholieken ook hun aandeel opbrengen — en dit is niet gering, wanneer men let op hunne overgroote meerderheid in de bevolking — geniet de C. C. jaarlijks *800* gulden.

„Nu heeft zeker elk Bestuur het recht, om eene Courant te subsidieeren, die in zijnen dienst is; maar wanneer een Courant zoo'n subsidie aanneemt, dan is zij zeer zeker verplicht de inzichten van het Bestuur door haar geschrijf niet tegen te werken; en nu kan het zeker niet in de inzichten van het Bestuur liggen, dat eene subsidie uit 's lands penningen, die door de Katholieken mede worden opgebracht, mede worden aangewend om den Godsdienst der Katholieken gedurig te belasteren........

„Maar er is meer.

„Niet alleen laat de C. C. het geld, dat zij van het Gouvernement ontvangt, mede strekken tegen diens inzichten, maar door haar grievende bejegening van de Katholieke lezers dier Courant is zij nog oorzaak, dat het eenige doel, waarvoor die subsidie uitbetaald wordt, slechts gedeeltelijk wordt bereikt. Waarvoor immers wordt gemelde subsidie verleend? Uitsluitend en alleen opdat de wetten, besluiten, verordeningen, enz. van het Bestuur worden bekend gemaakt aan wien het aangaat....

„En nu vragen wij het iedereen in gemoede af: is het billijk, de Katholieken de wetten van het eiland te doen ignoreeren, of hun die officieel te lezen te geven alleen te midden van het *vuil* en *slijk*, dat de C. C. gedurig in hare kolommen opéénhoopt?"...

Deze laatste beschuldiging is natuurlijk niet welluidend genoeg voor de C. C. Zij geeft er dan ook aanstonds een zachteren vorm aan, en zegt: *De collectie van ons blad is daar, om te bewijzen, dat zoo er stukken in zijn opgenomen, die niet gunstig waren voor de Katholieke belangen, er ook niet weinige in zijn afgedrukt, die gunstig voor die belangen waren.*

Hiermede ontkent de C. C. dus niet wat wij haar ten laste legden: dat zij zich n. l. tegenover de katholieken van Curaçao en hunne belangen niet onpartijdig gedragen heeft. En dat zij zulks herhaalde malen en volgens gewoonte — die derhalve hare kwade natuur geworden is — moet gedaan hebben, blijkt uit de bewering, waarmede zij zich nog tracht te verontschuldigen, dat er *niet weinige* stukken in hare collectie zouden zijn afgedrukt, die gunstig voor de katholieke belangen waren.— Volgen wij nu verder de C. C. op de slingerpaden harer bewijsvoering!

„En al zouden wij tot het doen onzer *copieeringen* aan liberale bladen boven conservatieve, ultramontaansche, clericale of radicale bladen de voorkeur geven, het zou eene zaak des gemoeds zijn, waarmede het bestuur, dat ons als gouvernements-drukkers eene bezoldiging van *f* 800.— 's jaars heeft toegelegd, zich niet behoeft in te laten, daar dat bedrag toch ons alleen is toegekend om 's Bestuurs aankondigingen, en diens besluiten en verordeningen openbaar te maken. In welke richting ons blad geredigeerd wordt en welke stukken wij zoo al op- of overnemen, ligt geheel buiten die overeenkomst."

Men ziet het, de *C. C.* raakt ons bewijs volstrekt niet aan. Waar toch vinden wij in bovenstaande regels het antwoord op ons betoog, *dat het zeker niet in de inzichten van het Bestuur kan liggen, dat eene subsidie uit 's lands penningen mede worde aangewend om de Godsdienst der Katholieken gedurig te belasteren?* Onderstellen wij eens, dat een dienaar van het Gouvernement, die aan het kantoor der *C. C.* de gouvernements-besluiten, keuren, aankondigingen, enz. komt bezorgen, telkens bij zijn binnentreden van dat kantoor den Redacteur met scheldwoorden begroet en in zijn heiligste belangen komt kwetsen — wat zou de Redacteur recht hebben te zeggen aan, of te doen met dien onbetamelijken gast? En als die bezoldigde ambtenaar nu eens lakoniek ten antwoord gaf: „ik ontvang mijne bezoldiging voor het bezorgen van de gouvernements-besluiten aan uw kantoor, maar heb met het Gouvernement geen overeenkomst gesloten om u niet te beleedigen?

Eveneens handelt de *C. C.* Toen zij—zoo is hare redeneering— hare pers ten dienste stelde van het Bestuur, en daarvoor *f* 800.— 's jaars zou ontvangen, heeft zij met het Bestuur geen „overeenkomst" aangegaan om de katholieken in hunne heiligste belangen niet te grieven—*dus* mag zij zulks doen!! Inderdaad, de *C. C.* heeft een fijn gevoel van zedelijkheid.

Maar nu vragen wij: moeten wij, indien zelfs een veertigtal katholieken— wij gelooven niet dat er meer een noemenswaardig bedrag aan belasting opbrengen— bijdragen om ons die *f* 800.— te betalen, ons onthouden van iets te melden, op- of over te nemen, dat in strijd is met de belangen der Katholieke Kerk?

Hebben wij zoo even gezien, hoe de *C. C.* als een vlinder rondfladderde om ons hoofdbewijs— en zich deerlijk de vleugelen geschroeid heeft —hier werpt zij zich geheel en reddeloos in het vuur.

Een *veertigtal* katholieken, zegt zij, mogen wij toch wel, in de uitoefening van onze ambtelijke en bezoldigde bediening, kwetsen en beleedigen! 't Is dezelfde kiesche moraal van zooeven, die hier ten strengste door de *C. C.* wordt toegepast.

De andere grove en buitensporige dwaling, die in dezelfde zinsnede voorkomt, heeft iedereen aanstonds bemerkt. Met die 40 katholieken bedoelt de *C. C.* alle belasting opbrengende Katholieken der geheele Kolonie, of wel alleen zij, die in de stadsgedeelten Otrabanda, Punda, Pietermaai en Scharló hun verblijf hebben. Veronderstellen wij nu het laatste, en dus het minste! Welnu in de Stad, omschreven als boven, wonen 10.456 Katholieken:— berekend naar eene rede van 1 geboorte op 26 zielen; in Nederland stelt men zelfs op slechts 27 zielen één geboorte. Wanneer men nu van dát getal de 40 belasting betalende Katholieken aftrekt, dan krijgt men 10.416 Katholieke inwoners van de stad Curaçao, welke volgens de Curaçaosche Courant geen belasting opbrengen.— Heeft hier de schrijver ook zijn gezond verstand, zijn goede trouw, zijn rechtskennis of de eerste beginselen der staathuishoudkunde vergeten?

Iedereen, behalve de *C. C.* en hare „onbevooroordeelde en onbevangen lezers," weet toch dat hier op Curaçao belasting betaald wordt óf *direct* óf *indirect*, en wel DOOR ALLEN indirect! Wie betaalt niet indirect de 1½% inkomende rechten die geheven worden op *voedsel en kleeding?* Welke Katholiek brengt hier dus geen belasting op?

En die belasting, door alle Katholieken opgebracht, moet wel aanzienlijk wezen. Voor alles toch wat zij eten en drinken; voor alles wat zij in de winkels of pakhuizen koopen voor hunne kleedij; voor het ellendige afdak zelfs, waar zij de afgematte leden te rusten leggen, *betalen* zij aan het Gouvernement, dat op zijne beurt de Curaçaosche Courant met die penningen der Katholieken bezoldigt—maar *niet* opdat daarmede ook de Godsdienst der Katholieken herhaaldelijk beleedigd worde; *niet* opdat de *C. C.* die gelden bezige, om te gelijk met de besluiten en keuren van het Bestuur den lezer eenige grievende beschouwingen over Kerk, Paus, Priesters, Katholieke Instellingen en Heilige Sacramenten thuis te bezorgen.

Wat de *C. C.* ten slotte laat volgen, is eene banaliteit, die wij van haar niet hadden verwacht.

Wij willen voorts den Katholieken van den *Amigoe*—anderen dan die welke wij kennen, want zij schijnen in eens allen de Nederlandsche taal machtig te zijn geworden en wetten en verordeningen in die taal geredigeerd, te kunnen lezen en verstaan— den raad geven, *voortaan in ons blad slechts de officiëele bekendmakingen te lezen; of.... zich op het Publicatie-blad te abonneeren.*

Neen, geachte Redactie der *C. C.!* Uwen raad kunnen ook „de Katholieken van den *Amigoe*" niet aannemen. Uw contract met het Curaçaosche Bestuur aangegaan, geeft hun, even als wien ook, het recht van u te vorderen dat Gij *niet* op eene beleedigende en grievende wijze hun de Gouvernements-akten ter kennis komt stellen. Waarom aan hen dubbele kosten en uitgaven opgelegd? De Regeering betaalt u reeds met *hunne* gelden: hoe kunt Gij hen dus nog door uwe onbeleefdheden noodzaken, ook op het Publicatie blad in te teeken?

Wel moet iemand zich een ongewoon denkbeeld gevormd hebben van gezond verstand alsmede van eer- en rechtsgevoel, wanneer hij zich met het antwoord der *C. C.* aan den *Amigoe* kan vereenigen.

Onze bewijzen heeft zij volstrekt niet aangeroerd, veel minder wederlegd: kan dat zoogenaamd antwoord dan wel iets anders heeten als een lange reeks van uitvluchten?

(*Wordt vervolgd.*)

NOTICIA.

Curaçao, 21 Maart 1885.

Dia Mars anochi banda di 6 ora i mei vapor di gera Frances *Flore* a parce diripiente pegar na candela. Ma pronto hende oor a observa koe e candela pa su luz blancoe no tabatien nada di un incendio. Toch un miedoe i spantoe terribel a drenta major parti di jioenan di Curaçao, principalmente hendenan di cunucoe, koe a kere koe luna i streanan a bin cai riba Punda: otronan a corda koe dia di huici tinai a jega; na cunucoe nan a coeminza jora, grita, cai na flauw di spaatoe, pidi Dios *misericordia!* Esai no ta di admirar, pasobra ta promer bé koe aki na Curaçao nan tabata na ocasion di mira kiko ta *luz eléctrica* i ta coe é luz-ai koe Francesnan a proeba, si su machine tabata na orde. Nunca lo nos por loebida e bista magnificoe, koe nos haaf a presenta e anochi-ai, mientra e luz di vapor *Flore* tabata iluminé.

Rincon, Dia Razon, 11 di Maart 1885.

A cada di socede aki un desgracia grandi, koe lo por sirbi atrobé di waarschuw, ki peligrosa ta di anda coe dinamita. Dos roeman tabata cohe piscá coe dinamita. Pa imprudencia un di nan a perde un di su mân hinteramente, i é otro a haja e dinamita den toer dos su diki di pia. Un bé nan a manda rospondi na Plaja pa busca ausilio di medicina di Dr. Rath, koe ta detacheer akí. Lo tabata di desea koe donjonan di e dinamita waak miho riba usamentoe di dié, pasobra nan a informá mi, koe algun hende ta camna banda di camina i tira nan manera hende ta tira klappertji. Mi no por confirma berdad di es-aí. Ma si ta asina, nos por tende pronto mas desgracia ainda.

Mama di un conde mosa a mandéle na Italia. El a jega na *Monaco*. i un dia el a gasta toer su placa. Su manecé el a manda bisa su mama coe telegraaf: „Manda placa, portefeuille a perde."— Na camina pa su hotel el a contra un paisano i companjé di estudio, koe a fiéle cien franc. E conde a bai na mesa di wega, hunga. i gana 5000 franc, anto el a manda un parte telegráfica na su mama i biséle: „No manda placa, m'a haja portefeuille atrobe." Su anochi el a bolbe hunga, i den un or di tem su sacoe tabata limpi, limpi. P'ésai el a bisa pa telegraaf pa di tres bé: Manda placa, portefeuille ta hajar, maar sin nada den dié.

Den di e dianan-akí nan a saca *Loterie des Arts decoratifs.* Nan ta conta e particularidad curiosonan sigiente di e hende koe a gana premio major di 500,000 franc. Ta un tal *Claude Breton*, coenukeroe na Grand-Montrouge, koe ta biba na cas di un ciertoe Rateau, k'el a huur di dié dos kamber i un coesjina pa 220 franc pa anja. Su muher tabata un bendedor na mercado (marché di bende toer cos) i tabata paga 45 centime pa dia p'é tien derechi di para bende su cosnan. Tres bé pa siman *Breton* tabata traha den hoffi di donjo di su cas, i e tres dianan sobrá di siman é tabata bai Paris, bai traha aí den diferente hoffi, E number fortunar a bini na su

manera di un manera masjá casual. Algun dia despues di promé saca-mentoenan di loteria el a contra un di su amigoe, koe tabatien un em-pleo na estacion di ferrocarril di Santes, i koe tabata keha k'é no a gana nada, i koe e tabata bai scheur e cuater number k'é tabatien. „Doe-mi nan," *Breton* dici.— „Bo kier nan?"—„Cuantoe bo ta pidi pa nan?" —„50 centime !"— „Ata, toema."— I éa di e cuater numbernan-ai ta-batien esun fortunar.

Dia sigiente el a reza *Petit Jour-nal* i el a jega n'é columna, cami-na e number premiánan tabata. „Wel e dici, ta pareuw koe mi tien e number koe a saca premio major." P'é por a mirélé mas na sosiegoe el a coempra un lista oficial di e lo-teria. No tabatin mas duda; for-tuna a coeri coené. E ora-ai el a bai cas p'é confronta su number. Den di esaí su muher a jega cas i nan toer dos a confronta i coe e number na manoe nan a sigura koe e fortuna tabata di nan, i toer esaí coe un sanger frioe Oriental. Dia Luna despues *Breton* a bai na Paleis di Industria. Mr. Avanil a bolbe con-munta manera coestumber. Despues el a bai na Banki Frances, maar oficina tabata cerar caba. „Lo mi bolbe majan" é dici coe un calma semper mees cos. Su amigoe di Santes a bolbe bini den di esaí i el a puntrélé, si el a gana algo. „Si." *Breton* dici, „mi a gana premio major, i lo bo haja 10.000 franc di mi."

Breton i su muher tabata hende di coenucoe ordinario i simpel, coe tres jioe, dos di nan casar caba. Co-mo trabador *Breton* tabata gana un ta den otro 5 franc pa dia, i ade-mas lo ké é tabata gana di berdu-ra k'é tabata planta riba un pida tera k'el a coempra coe placa k'el a spaar. E tien intencion di haci un uso nobel di su fortuna. Su dos jiemannan, koe por haci un bon uso di placa també, lo haja cada un 50.000 franc. Sobrá di e placa despues di nan morto lo keda pa nan primoe segundoe i nietoenan. Naturalmente lo su dos jioe muher casarnan i nan jioenan lo no ta loe-vidar. Ademas el a ofrece na don-jo di su cas di larga bouw un ver-tep riba su cas, pasobra é kier keda biba aí mees.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Gouvernements-Besluiten.

Curaçao, den 19n Maart 1885.

De Gouverneur der kolonie heeft het voornemen zich op aanstaanden Zaterdag, den 21n dezer maand, voor 18 á 20 dagen naar het eiland *Bonaire* te begeven.

Gedurende ZHedg's afwezigheid zullen de loopende zaken door den Procureur-Generaal worden behan-deld.

Benoemd tot Leden van den Ge-neeskundigen Raad, onder het voor-zitterschap van den Stadsgenéesheer, voor den tijd van een jaar, ingaan-de den 1n April e. k., de Heeren:

G. A. L. *Ferguson*, officier van gezondheid 1e klasse bij het Garni-zoen;

A. D. *Jesurun*, Med. Chir. et. art. Obst. Docter;

Dr. C. T. *Epp*, apotheker 2e klas-se bij het Garnizoen, en

Mr. C. A. H. *Barge*, rechtsgeleer-de.

Aan *George Halaman*, wonende te *Philipsburg*, op het eiland *St. Martin N. G.*, vergunning verleend om met weglating van zijnen ge-slachtsnaam „*Halaman*," dien van „*Maillard*" aantenemen en zich derhalve voortaan te noemen en te schrijven *George Maillard*.

Bij de op den 18n Februari jl. op het eiland *St. Martin N. G.* ge-houden verkiezing van Landraad, in de plaats van den Heer *C. J. Hadig*, is de Heer *Lewis H. Perci-val* gekozen met *zeven* van de *ne-gen* uitgebrachte stemmen.

—Jl. Maandagmorgen is alhier van Martinique aangekomen het Fran-sche oorlogsstoomschip *Flore*, vlagge-schip van den admiraal, die bevel voert over het Fransche West-Indi-sche smaldeel. Het is bewapend met 24 zware stukken en heeft eene be-manning van 478 koppen.

Toen de *Flore* de haven binnen-stoomde, werd door de kapel van het garnizoen de *Marseillaise* ge-speeld, terwijl het muziekkorps van dien bodem het *Wien Neêrlandsch-bloed* uitvoerde.

In het Schottegat ten anker ge-komen vuurde de *Flore* het gebrui-kelijke saluut af, dat van het Wa-terfort werd beantwoord.

Denzelfden dag bracht de consu-laire agent van Frankrijk een be-zoek aan boord. Toen hij het schip verliet, werd te zijner eere een sa-luut gelost.

De *Flore* is den 18n dezer naar Sabanilla vertrokken.

NEDERLAND.

— Na de donkere regendagen ver-kwikte een helder zonneschijntje in den vroegen ochtend van 19 Februari de Residentie en voorspelde een fraaien dag voor 's Koningsverjaar-feest. De viering van het 68-jarig geboortefeest van Z. M. Willem III onderscheidde zich weinig of niet van vroegere vieringen. Een groote parade van het garnizoen, receptie ten Hove, het diner van den Mi-nister van Binnenlandsche Zaken aan de vertegenwoordigers van vreemde Mogendheden vormen het officieële gedeelte. De Huiselijke viering is door de omstandigheden tot zeer enge grenzen beperkt. Als volksfeestdag blijft de 19e Februari echter zijn volle waarde behouden.

De verjaardag van Z. M. onzen Koning is ook te Rome herdacht. Op voorstel van Z. D. Hgw. den Bisschop van Haarlem, die thans daar vertoeft, hielden de Nederland-sche priesters en eenige leeken te Rome gevestigd eene bijeenkomst en zonden een telegram van geluk-wensching, dat door Zr. Ms. adju-dant nog denzelfden avond met een denkbetuiging werd beantwoord.

Als een bijzonderheid kan hierbij nog worden opgemerkt, dat een vroe-gere landgenoot, de heer *Van den Ee-renbeemt*, dien dag vader werd van een dochter, welke bereidwillig door Haarlem's Bisschop werd gedoopt en ter eere van den jaardag des Konings den naam ontving van Wilhelmina.

Men kan spoedig de indiening der voorstellen tot wijziging der kiesta-bel bij de Tweede Kamer verwach-ten. Reeds heeft de Regeering, naar men wil, haar wetsontwerp van den Raad v. State terugontvangen. Daar-om heeft de verwerping der motie-*Borgesius* een niet geringe politieke beteekenis. Geestig en helder zette de heer Haffmans op zijn ongeë-venaarden trant de bedoeling der liberalen met die motie uiteen. De liberalen, die zoo lang den baas in ons Parlement gespeeld hadden, wil-den ook nu nog, nu zij in de min-derheid zijn, de wet voorschrijven. De schaar mocht niet in de kies-districten gezet worden, zoolang de liberalen niet machtig genoeg wa-ren om te zorgen, dat het knippen hun nieuwe liberale zieltjes zou verschaffen. Geen wonder dus, dat de anti-liberalen als één man — al-leen de heeren Brouwers en Bahl-man ontbraken op het appèl — te-gen die pretensie der liberalen pro-test aanteekenden, en daarmee ont-glipte den liberalen de schaar, die hun gedurende tal van jaren zulke gewichtige diensten bewezen heeft.

De motie werd met 43 tegen 39 st. verworpen, en de heer Roëll, een zeer bekwaam en gematigd liberaal, stemde met de rechterzijde, terwijl twee andere liberalen, de heeren van Houten en van der Linden, wel op de presentielijst geteekend hadden, maar bij de stemming afwezig wa-ren.

De officier van justitie uit Haar-lem, jhr. Rethaan Macaré, de bur-gemeester van Edam, een afdeeling der rijksveldwacht, sterk 25 man, en een detachement infanterie uit Hoorn, groot 100 man, rukten den 24 Jan. jl. des morgens op Volendam aan en zetten de plaats af. Was de ont-steltenis onder de bevolking niet ge-ring, gelukkig werd er geen verzet gepleegd, en konden een zeventig-tal veroordeelde visschers zonder veel moeite naar het naastbijgele-gen station Kwadijk gevoerd wor-den. Wellicht is hierop van in-vloed geweest, dat zij thans be-grepen, dat het om hen allen tegelijk te doen was. Allen of niemand, zegt het rechtsbewust-zijn. Maar ook deed zich hier ken-nelijk de invloed gelden der R. K. geestelijkheid, die onder de menigte bezig was eerbied voor de gestelde machten in te boezemen Zoo had de zaak een kalm verloop, en kon de overheid op bezadigde wijs haar gezag doen gelden. De gevangenen werden gedeeltelijk naar Hoorn, ge-deeltelijk naar Rotterdam en naar Haarlem gebracht. De troepen na-men den terugtocht naar hun gar-nizoen weder aan; in den namiddag was alles, naar omstandigheden, kalm.

Volgens het *D. v. Ned.* zijn er ruim vijftig Volendammers door de justitie medegenomen, en moeten nog vijftig later hun straf onder-gaan. De officier van justitie be-handelde de visschers zeer humaan en vond dan ook bijna geen verzet. Slechts één van hen werkte de jus-titie tegen en ging rechtuit op het ijs liggen.

PARIJS.— Men schrijft d. d. 25 Febr. uit Parijs aan den „Amigoe di Curaçao".

Den Eerwaarden Pater *Embriaco* van de Orde der Dominicanen, wiens naam sedert lang in de geleerde we-reld een goeden klank heeft, is op de tentoonstelling van Turijn eene groote onderscheiding te beurt ge-vallen. De jury heeft zijn Hydrau-lisch uurwerk met twee medailles bekroond, wegens de twee nieuwe verbeteringen door Zijn Eerw. daar-in aangebracht. Reeds op de toon-stelling alhier werd het wateruur-werk van Pater *Embriaco* met het eeremetaal bekroond, en door het stedelijk bestuur van Parijs op on-derscheidene plaatsen der stad in gebruik gesteld. Thans vernemen wij, dat zoowel te Rome als in bijna alle groote steden van Italië dezelfde eer aan het kunstwerk is te beurt gevallen.

LONDON, 7 Maart.— *Herbert Bis-marck* is de gast van den Prins van Wales.— 14 *Maart*. De zoon van Prins Bismarck is er ingeslaagd, de goede verstandhoudingen tusschen Duitschland en Engeland te besten-digen. Voor aanzienlijke concessiën in Afrika heeft Engeland thans de be-lofte van Duitschland, dat het de En-gelsche belangen op de aanstaan-de conferentie over het Suez-kanaal zal voorstaan.— De Engelsche minis-ter van Marine verzekerde onlangs, dat de Britsche oorlogsvloot voor-treffelijker is dan die van Frankrijk of van eenige andere zeemogendheid.

— 13 *Maart*.— De heer Gladstone verklaarde in het Huis der Gemeen-ten, dat de Russische quaestie nog geenszins eene betere phase was in-getreden. Wat de vriendschap met Duitschland betreft, deze stelde hij meer dan iemand anders op hoogen prijs, maar nooit had hij de vriend schap van eenige Mogendheid nood-zakelijk geacht, om Engeland in staat te stellen zijne positie te hand-haven. Ook kan Engeland de Ko-lonisatie-plannen van Duitschland zonder bezorgdheid gadeslaan.

EENE OPMERKELIJKE GETUIGENIS.

„Als gevangenbewaarster heeft men vrou-wen noodig van een bijzonder temperament, die reeds vroegtijdig de onderwerping heb-ben geleerd, die zich vrijwillig aan een tucht hebben gewend, welke bijna zoo streng is als die der gevangenen zelven. Zij moe-ten hebben vaarwel gezegd aan al de ge-noegens van het familieleven, aan alle hoop op wereldsch genot; zij moeten zich-zelven tot levenslange gevangenis hebben veroor-deeld, omdat zij aan een eeuwig geluk ge-looven.

„Zal de wereldsche bewaarster voor al-toos vaarwel zeggen aan den echtelijken staat? Neen! En getrouwd zijnde, zal zij haar zorgen moeten wijden aan het gezin en aan de gevangenis. Zal zij het langen tijd kunnen volhouden, voortdurend in aan-raking te komen met de ondeugd? Zal haar geduld den toets kunnen doorstaan? Zal zij steeds aan haar oversten kunnen gehoorzamen?

„Ik mag gerust de zaak der zusters be-spreken en zeggen wat ik voor waar houd, daar ik niet vrees, dat men mij van ul-tramontanismus zal beschuldigen, en men evenmin zal beweren, dat *Voltaire* door de bisschoppen bezoldigd wordt.

„Er zijn, zooals men weet, twee con-gregaties van vrouwen, die als gevangen-bewaarsters dienst doen.

Onder dezen zijn er, die bewijzen van aanhoudende zelfopoffering hebben gegeven.

Daar hebt gij bij voorbeeld die nederi-ge werkzuster, met wie ik dezer dagen in de eetzaal een onderhoud had, die reeds 45 jaren de gevangenen bewaakt. Ik heb van Zuster Maria afscheid genomen; ik was een betuiging van eerbied verschul-digd aan deze zich-zelve vrijwillig tot le-venslange gevangenis veroordeelende vrouw. 't Is een stroeve vrouw, een brave vrouw; zij is zeer eenvoudig, rondborstig; zij heeft een gerimpeld, perkamentachtig maar al-toos glimlachend gelaat; zij is steeds toe-gevend voor de kleine gebreken der gevan-genen en tracht haar misdaden te verge-ten".

Dat is de getuigenis uit den mond van de beruchte LOUISE MICHEL, opgenomen in den *Voltaire*.

ANDRIEUX OVER DE NIHILISTEN.

Zijn onthullingen in *la Ligue* voortzettende, bespreekt Andrieux ook de indertijd plaats gehad heb-bende arrestatie van den nihilist Hartmann. De bijzonderheden, in verband hiermede over de te Parijs gevestigde nihilisten door hem me-degedeeld, komen op het volgende neer:

De nihilisten te Parijs waren eerst weinig talrijk; zij woonden alleen en verwijderd van de Fransche en Duitsche revolutionairen. Veeleer scheen hun doel te zijn, zich te ver-maken dan tronen omver te werpen. In 1876 werd hun getal grooter. Nu waren de nihilisten op de hoogte van al de samenzweringen, die in Europa gesmeed werden. Zij waren in onafgebroken briefwisseling met met hun partijgenooten, die zich in Frankrijk, Duitschland en Zwitser-land bevonden.

Te Parijs kwamen zij op verschil-lende plaatsen bijeen, maar waren nooit meer dan met tienen en twaal-ven in hetzelfde lokaal. Meest allen waren het studenten in de geneeskun-de, dagbladschrijvers en scheikundi-gen, die de lessen volgden aan de uni-versiteit. De weinige werklieden on-der hen waren werktuigkundigen. Wanneer een landgenoot te Parijs kwam, werd hij altijd liefderijk door hen ontvangen.

Hun voornaamste leiders, streng door de politie in het oog gehouden, ontvingen dikwijls aangeteekende brieven uit Rusland, Genève, Lon-den en Brussel.

Andrieux liet hen niet alleen be-waken; ook Rusland had te Parijs verscheiden agenten. Men was te St. Petersburg dan kan ook aan-stonds ingelicht aangaande Hart-manns komst.

Rusland wilde de arrestatie en uitlevering van Hartmann, om aan zijn onderdanen te toonen, dat de aanslagen der nihilisten zelfs in een republiekeinschen Staat beschouwd werden voor misdaden van gemeen recht.

Andrieux deed Hartmann aanhou-den, omdat het niet aan hem stond te beslissen, of deze schuldig was of niet; ook mocht hij de nihilist niet den tijd laten om te vluchten en mischien aldus aan een rechtma-tige straf te ontkomen.

De gewezen prefect verhaalt ver-der, hoe Hartmann, na een kor-te worsteling, werd aangehouden. Niets van al hetgeen hij bij zich droeg kon bewijzen, dat hij on-twijfelbaar de man was, dien men zocht. Na een opsluiting van drie weken werd Hartmann naar Dieppe gebracht en vertrok van daar naar Londen, waar de Meyer van Parijs weer de Hartmann van Rusland werd.

Velletri 26 Jan. 1885.

Mi muy estimado amigoe Cobi.

Awor mi ta na Velletri i tien tempoe pa scirbi bo un carta trobé, pasobra awa-seroe ta cai masjar pisar foi ajera i nos toer ee ta: Maike, Govert e 3 jonkman:

Enrico, Luigi, Cenzo i Yames Thompson— no, Cobi, mi no ta hera, James Thompson coe su amigoe Johnson (lo mi contá bo despues oende nos a contra nan i di ki manera) ta sinta scirbi carta ó ta leza. Mi ta probecha anto di mal tempoe pa drecha mi falta di 17 Januari, dia koe mi meste a scirbí bo, ma keré mi, mi tabatien ni un momentoe pa cumpli coe mi promesa. Ora mi ta scirbi, mi kier haci esaí un poco bonitoe, pasobra toer kiko mi ta scirbí bo, ta publicar den „ Amigoe di Curaçao " manera mi a ripara.

Promer koe mi ta sigi di contá bo di nos biaga, mi meste contestá bo coe dos tres palabra bo últimoe cartanan.

Keré mi, Cobi, bo a haci bon di stop es cuenta koe nos tabatien coe *Vrijmoedige*. Awor mi kier doeuá bo un bon consegoe, un consegoe koe ta pa mi i pa bo. Mi amigoe, larga para noema di combence hende di cualkier berdad di nos religion, coe un briefi den „ Amigoe di Curaçao" ; toch lo no por bini klaar. Si dí berde nan kier ta convencido, wel larga nan habri anto tantoe scrituranan serio, koe a defendé cada artikel di nos fé coe nan sabiduria profundo i klaar. Larga nan leza, mi kier bisa studia, obranan manera es di un Nicolai, un Lacordaire etc. Si nan no kier haci esaí, anto ta senja, koe toer kiko nan ta scirbi ta scirbir coe pasion, i semper lo nan sigi di scirbi saltando foi un cuestion riba otro, i nunca lo bo cohé nan, manera ta masjar dificil di cohé un macacoe na mondi, koe ta salta foi un paloe na otro. Mi ta contentoe anto di mira, koe bo a comprende esaí caba. Tene noema semper na memoria: koe *un* hende loco por haci mas cuestion den un momento koe cientoe hende sabir no por resolve ni den diez dia.

Coe contentoe mi a mira, koe Union di S. Hosé a celebra trobe un bon fiesta. Es Union ta un bon cos, keré mi. Es koe bo ta scirbí ta berde: ta aí koe lo nan sinja camina, koe ta hiba nan na berdadera felicidad i koe lo nan ta formar como miembro honrar i respetar pa sociedad i pa Religion. Na 6 di Januari mi mees tabata testigoe na Roma, ki bon cos un Union asina ta. Es dia mas di dos cientoe goben, representante di diferente Unionnan asina, a bisita Su Santidad Papa Leo XIII pa moenstra nan fé i amor pa nos Santa Iglesia. Coe palabra bonitoenan nos Gefe Supremo a anima nan di sigi uni nan pa haja forza contra tantoe union fatal, koe no tien ningun otro fin koe di kibra coe toer religion, i di boeta, na lugar di un sociedad drechi, ruina di toer poder i civilizacion.

Pa bien anto pa mi patria, koe el tien un Union asina, koe por haci algun hende sin sintir rabia, ma koe ta merece gabamentoe di toer hende drechi.

Larga mi sigí awor mi noticia di biage. Mi ta scirbi anto:

CAPITEL XV.

Ipi foi Napels na Roma.

(*E ta sigi*).

MOVIMIENTO MARITIMO.

(*De la Oficina-Maritima.*)

ENTRADAS.

15 Marzo.

Goleta venezolana *Guillermina*, de La Vela de Coro, carga hueso.

Goleta holandesa *Enriqueta*, de Maracaibo, carga cogollos y café.

Marzo 16.

Vapor de guerra frances *Flore*, de Martinica, Comandante Ledray, tripulacion 478 hombres; 24 cañones.

Vapor inglés *Larne*, de Colon.

Goleta de guerra colombiana *20 de Julio*, de Rio Hacha.

Marzo 17.

Goleta holandesa *Arend*, de Aruba, carga aloe.

Balandra holandesa *Momo*, de Bonaire, carga carbon y leña.

Marzo 18.

Goleta holandesa *Gouverneur van den Brandhof*, (paquete) de San Tomas, carga yames, patatas y carnero.

Marzo 19.

Balandra holandesa *Phénix*, de Bonaire, carga carbon, leña y dividive.

Balandra holandesa *Marie*, de Bonaire, carga carbon y leña.

Goleta holandesa *Minerva*, de Aruba, carga dividive y maní.

Marzo 20.

Balandra holandesa *Amistad*, de Bonaire, carga carbon.

Balandra venezolana *San Pedro*, de Pto. Cabello, carga cal.

Balandra holandesa *San Juan*, de Bonaire, carga carbon y leña.

Balandra holandesa *Momo*, de Bonaire, carga dividive y carbon.

Marzo 21.

Vapor inglés *Australian*, de Europa, via Trinidad, La Guayra y Pto. Cabello, carga 248 bultos para esta y 123 para Maracaibo.

SALIDAS.

Marzo 15.

Balandra holandesa *Experiencia*, para Bonaire.

Balandra holandesa *Mina*, para Bonaire.

Balandra venezolana *Calypso*, para Pto. Cabello.

Goleta holandesa *Perseverancia*, para San Pedro de Macorris.

Vapor americano *Maracaibo*, para Maracaibo.

Vapor americano *Valencia*, para Pto. Cabello y La Guaira.

Marzo 16.

Goleta venezolana *Ana Jacinta*, para La Guayra.

Marzo 17.

Vapor ingles *Larne*, para Pto. Cabello, La Guayra, Trinidad, Carúpano y Havre.

Goleta venezolana *La mano de Dios*, para Pto. Cabello.

Vapor de guerra frances *Flore*, para Savanilla.

Marzo 18.

Balandra holandesa *Maria Eliza*, para Aruba.

Goleta holandesa *Brillante*, para Demerara.

Goleta holandesa *Arend*, para Aruba.

Goleta venezolana *Lafayette*, para Barcelona.

Goleta holandesa *Essex*, para Pto. Rico, (Ponce).

Balandra holandesa *Momo*, para Bonaire.

Goleta venezolana *Rosa*, para Barcelona.

Barca inglesa *Curaçao*, para Nueva-York.

Balandra holandesa *Zephyr*, para Bonaire.

Goleta venezolana *Gran Canal*, para Maracaibo.

Marzo 19.

Balandra holandesa *Marie*, para Bonaire.

Goleta holandesa *Minerva*, para Aruba.

Balandra holandesa *Phénix*, para Bonaire.

Goleta holandesa *Gouverneur van den Brandhof*, para Bonaire.

Marzo 20.

Goleta venezolana *Guillermina*, para la Vela de Coro.

Goleta colombiana *Lamia*, para Rio Hacha.

"Impr. de la Libreria" de A. Bethencourt e hijos.